

Prædiken, Palmesøndag i Skt. Jacobi kirke, Varde

Der er en grund til, at Jesus siger, at kvinden med alabastkrukken, hun skal huskes. At hvor som helst i hele verden evangeliet prædikes, der skal det, hun har gjort ved at salve Jesu fødder, fortælles:

Vi kan lære af kvinden med alabastkrukken. Vi må bede til, at hendes mod også må blive vakt i os; at hendes vilje til at bruge sig selv og det mest dyrebare hun ejede, må vække en sådan genklag i os, at det skaber frugt i vores liv med hinden.

✠

Evangelierne fortæller historien om Jesus, hans fødsel, hans virke og gang på jorden, hans død og opstandelse. Jesus er i centrum for evangelierne, han er Guds søn kommet til jord, det glædelige budskab i kød og blod.

Disciplene derimod, de skildres oftest temmelig tvetydigt. I sær hos evangelisten Markus, hvor disciplene ofte fremstår, som om de ikke forstår en snus af, hvad Jesus har sagt. Det er oftest som om de hverken forstår eller vil forstå, hvem Jesus er, og hvad han skal.

Disciplene virker svagt fattende og dumme, og nu til påske udbygges det tvetydige syn på dem. Disciplen Judas træder frem som forræder, og disciplen Peter svigter og undsiger sin herre, og de øvrige disciple virker skræmte og bange.

Desto stærkere virker da skildringen af kvinden med alabastkrukken. Hun er navnløs hos evangelisten Markus, mens Johannes nævner hende som Maria, Martha og Lazarus' søster. Hos Lukas får man understreget, at hun er en synder, og traditionen vil sige, at det var Maria Magdalene. Men uanset, hvem kvinden med alabastkrukken er, så er det altså hende vi skal huske. Hvad hun gjorde skal fortælles videre.

Midt i påskens rå historie om Jesu død skal vi huske hende. Det skal vi, fordi hun ved at salve Jesus forudskikkede det, som skulle ske, at Jesus skal dø langfredag. "Hun salver mig til min begravelse", sagde Jesus. Hun salvede ham, sådan som men dengang salvede den døde krop.

Men det er ikke kun derfor, fordi hun forudskikkede Jesu død, at vi skal huske hende. Vi skal først og fremmest huske fordi hun midt i påskens blodige og brutale historie er et af de få lyspunkter, blandt de mennesker, vi møder. Hun udvirker og præsenterer en smule godhed midt i en mørk og hadefuld verden.

Kassiane

Jeg vil gerne trække endnu en kvindeskikkelse frem i dag. Hun hedder Kassia eller Kassiane (805-865). Hun levede i det niende århundrede i det byzantinske rige, det østromerske rige. Det nærmeste vi i vesten kommer Kassiane er Hildegard af Bingen (1098-1178), som levede flere hundrede år senere.

Kassiane er en af de mest betydningsfulde komponister og digtere i den tidlige middelalder.

Hun var født ind i en velhavende militærfamilie i Konstantinopel. En familie tilknyttet kejserens hof. Kassiane fik en god uddannelse, og historien om hende fortæller, at hun var meget lærd og gjorde sig gældende som både digter og filosof. Hun var samtidigt temmelig rapkæftet, hvad gjorde, fortælles det, at kejseren valgte hende fra som hustru. Han kunne ikke tåle at blive modsagt. Kassiane var præget af den indflydelsesrige munk Theodor af Studites, som var en af de stærke teologer i kampen for religiøse billeder. Kassiane grundlagde siden sit eget klosterfællesskab, og skrev en lang række liturgisk musik, overleveret er ca. 50 melodier, og hun skrev digte af både verdslig og kirkelig art. For Kassiane gjaldt det som siden hos f.eks. Laub, at musikken er underordnet teksten.

Hvorfor nu trække Kassiane frem i dag? Jo, fordi Grundtvig stødte på nogle af hendes vers i den ortodokse liturgibog, og han blev så inspireret af hendes fortællende salme over netop evangeliets beretning om kvinden med alabastkrukken, at han skrev salmen: *Med sin alabaster-krukke* (DDS 151). Den salme, som vi skal synge om lidt.

Grundtvigs salme er en fri gendigtning af Kassianes salme. Og man kan godt genkende noget af hendes tekst hos Grundtvig. F.eks. følgende linier hos Kassiane: *Herre, bøj dig til mit hjertes suk/ du som drog himlen ned ved din ubeskrivelige fornedrelse*, bliver til følgende verselinier hos Grundtvig: *Himlen sig til jorden bukked,/ den gang du blev støvets søn;/ bøj dig nu til hjertesukket,/ øre dit til angers bøn.*

Eva

Et motiv, som står stærkt i Kassianes salme, og som Grundtvigs også gendigter i sin oprindelige version, men som ikke er med i salmebogens version, får endnu en kvindeskikkelse til at træde frem i dag.

Kassiane lader kvinde med alabastkrukken bede til Gud om tilgivelse for sine synder, og hun beder om, at Gud må se i nåde til hende. Og kvinden med alabastkrukken sammenligner så sig selv med Eva i paradiset, eller rettere Eva træder frem som et modbillede til det hun nu gør ved at salve Jesu fødder.

”Da Eva om aftenen i paradiset (efter hun og Adam havde spist af kundskabens træ) hørte Guds fødders lyd, skjulte hun sig af frygt”, siger kvinden med alabastkrukken. Underforstået, at det gør hun nu ikke. Hun går ikke skjul, men kommer Gud i møde ved at salve hans søns fødder.

Kassiane lader således Eva stå i kontrast til kvinden med alabastkrukken. Den første gemte sig blandt paradiset træer, var bange for Gud og bange fordi, de nu Adam og Eva, følte de stod nøgne, mens den anden, kvinden med alabastkrukken, hun bryder ligefrem ind i et middagsselskab og salver Guds egen søn. Hun er ikke typen, som går i skjul og gemmer sig væk.

Kassianes poetiske greb med kontrasten mellem den første kvinde, Eva, og så kvinden med alabastkrukken, forekommer mig både stærk og stadigt vedkommende.

Grundtvig gendigtede også et vers over denne kontrast, men han lod modsætningen stå mellem, hvad de to brugte deres lysende lokker til. Evas lange lyse hår skjulte hende ligesom paradistræernes blade og de brune stammer, mens kvinden med alabastkrukken løsnede sit hår og brugte dem til at tørre Guds egen søn med. Vel sentimental.

Kassianes anliggende forekommer mig mere raffineret og også eksistentiel mere vedkommende: Eva står der i sin sidste aften i paradiset og skjuler sig sammen med Adam. De har spist af kundskabens træ. De har forbrudt sig mod det eneste bud, Gud har givet dem, og de står nu der så sært nøgne. Gud kommer ind i haven, som han plejer ind i paradiset for at slå følgeskab med de to. Men han kan ikke finde dem og må så kalde på dem. Vi ved ikke, hvor mange gange han kalder, men Gud finder dem, og de får sagt, at de skjulte sig fordi, de var bange og nøgne. Den aften bange for Gud, men den samme angst skal følge dem, også efter de er smidt ud af paradiset og her må leve med den dom, som tiden og alt onde, vi gør, lægger på os hver især og som vi må gå rundt i livet med, skylden, skammen og ensomheden. Eva repræsenterer en verden, hvor vi gerne går i skjule, hytter vores eget og lettest siger: det er ikke mit anliggende, jeg vil ikke blande mig.

Sådan kan vi gå rundt og gemme os som Eva til vores dages ende, skjule os tynget af de byrder, vi bærer rundt på hver især, og den angst, som kan fylde os, men hvor er det så godt at kvinden med alabastkrukken dukker op, uventet træder hun ind vores hus og kirke, bøjer sig ned, giver af det, hun har.

Kvinden med alabastkrukken gør det, hun gør, ikke fordi hun er særlig god eller besidder særlige evner, for hun er sig tydeligt sine mangler og synder bevidst, men hun skjuler sig ikke, og hun gør det, hun gør, fordi hun har tillid til Gud. Som Kassiane lader hende sige: Gud har bøjet sig mod verden ved at sende sin søn til verden, lade ham blive kød og blod, ladet ham dø og begravet. Sådan som han har vist sin kærlighed til verden, til os, sådan skal vi også tjene og elske hinanden. Gud

har bøjet sig mod verden, rejser den syge og mætter den sultne, ja han kommer os i møde i al vores skrøbelighed.

Vi har al god grund til at komme ud af vores skjul, for Gud skjuler os i sin kærlighed, og hans kærlighed åbner for hans rige. Sådan er der al god grund til at Jesus siger, at hvor som helst i hele verden evangeliet prædikes skal der også fortælles om kvinden med alabasterkrukken.

Jesus Kristus

du blev salvet som en konge

men salvet til at dø.

Alligevel ønsker du

at vi skal huske kvinden

som salvede dine fødder.

Du vil have, at vi skal lære af hende,

hvis navn vi ikke kender.

Du vil, at vi skal samle de stumper af godhed op,

som finder sted mellem os

og gøre disse øjeblikke til en levende del af vores liv med hinanden.

Vi beder dig: Væk det mod i os

så vi også tør bruge

selv det mest dyrebare vi ejer

til at tjene dig og dit rige.

Du er himmelkongen på jord.

Amen